

แนวทางที่ดีในการจัดทำ Curriculum Mapping ในหลักสูตร (มคอ.2)

แนวทางที่ดีในการจัดทำแผนที่การกระจายความรับผิดชอบ (Curriculum Mapping) ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ควร มีเพียง 1 ตารางเท่านั้นในหลักสูตร หรืออาจมีเพียงแค่ 2 ตารางในหลักสูตร (คือ หมวดศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะ ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาหมวดศึกษาทั่วไปจะพัฒนาหลังจากการพัฒนาวิชาเฉพาะของหลักสูตร) ในการดำเนินการสามารถดำเนินการได้ 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 แบบบูรณาการมาตรฐานผลการเรียนรู้ กรณีนี้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องมีความชัดเจนว่า หลักสูตรนี้ต้องการให้ ผู้เรียนเกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ตามกรอบ TQF อะไรบ้าง แล้วจึงพิจารณาว่า แต่ละรายวิชาที่มาจากคณะอื่นๆ ซึ่ง นักศึกษาจะต้องไปเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ (เช่น วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ วิชาเอก) มีจุดเด่นของมาตรฐานผลการ เรียนรู้อะไรที่อาจารย์ในรายวิชานั้นๆ กำหนดและมีความสอดคล้องกับหลักสูตร แล้วนำมาบูรณาการเขียนเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของหลักสูตร (มคอ.2) โดยไม่จำเป็นต้องเก็บรายละเอียดทั้งหมดของแต่ละรายวิชาไว้ใน มคอ.2 เพราะรายละเอียดทั้งหมดที่อาจารย์ ผู้สอนแต่ละรายวิชากำหนดไว้จะปรากฏใน มคอ.3 ของรายวิชานั้น ซึ่งเป็นการให้อิสระและความยืดหยุ่นแก่อาจารย์ผู้สอนที่จะเพิ่มเติม รายละเอียดให้มากกว่าหรือลึกลงกว่าที่ มคอ.2 กำหนดตามความถนัดของอาจารย์แต่ละท่านและตามลักษณะธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ

ดังนั้น การเขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ดีในหลักสูตร จะต้องถอดแนวคิดมาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ปรากฏ ในกรอบ TQF หรือ มคอ.1 (ถ้ามี) นำมาเขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน มคอ.2 ในลักษณะที่เอื้อหรือรองรับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของรายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ ได้ และเมื่อจะถ่ายทอดมาตรฐานผลการเรียนรู้จาก มคอ.2 ไปยังรายวิชา อาจารย์ผู้สอนแต่ละ รายวิชาจะสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดที่เป็นความเฉพาะเจาะจงของรายวิชานั้นๆ เพิ่มขึ้นใน มคอ.3 ได้อีกอย่างอิสระ ทั้งนี้ การ เขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเขียนให้เห็นพฤติกรรมของผู้เรียนว่าจะสามารถทำอะไรได้ ทำอะไรเป็นได้อย่างชัดเจนต่อไป ตัวอย่างเช่น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตร

คุณธรรม จริยธรรม	ด้านความรู้	ทักษะทางปัญญา	ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	ทักษะในการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	ทักษะการจัดการการ เรียนรู้
1. แสดงความซื่อสัตย์ สุจริต อย่างสม่ำเสมอ	1. สามารถอธิบายถึง ความรู้ในหลักการ และทฤษฎีในรายวิชา หรือศาสตร์ที่เรียน	1. สามารถแสดงออกถึง การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และมีเหตุผล	1. สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นในฐานะ ผู้นำ และสมาชิกที่ดี ของกลุ่ม	1. สามารถประยุกต์ความรู้ ทางคณิตศาสตร์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การ แก้ปัญหาและการนำเสนอได้ อย่างเหมาะสม	1. แสดงความเชี่ยวชาญใน การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัยที่มีรูปแบบ หลากหลายทั้งที่เป็นทางการ (Formal) กึ่งทางการ (Non-formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์
2. แสดงออกถึงความมี ระเบียบ และมีความ รับผิดชอบต่อตนเอง	2. สามารถบูรณาการ ความรู้พื้นฐานใน รายวิชาต่างๆ ที่เรียน กับการเรียนในสาขา ศาสตร์	2. นำความรู้ทางสาขา ไปประยุกต์ใช้กับ สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	2. มีความรับผิดชอบต่อ สังคมและองค์กร	2. สามารถใช้ภาษาไทย ใน การสื่อสาร ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งการ เลือกรูปแบบการสื่อสารได้ อย่างเหมาะสม	2. แสดงความเชี่ยวชาญใน การจัดการเรียนรู้ด้วย นวัตกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ที่หลากหลายทั้งที่มี ความสามารถพิเศษ ปาน กลาง และที่มีความต้องการ พิเศษ
3. แสดงออกถึงความมี จิตสำนึกและตระหนัก ใน การปฏิบัติ ตาม จรรยาบรรณในการ ประกอบอาชีพ	3. สามารถติดตาม ความก้าวหน้าทาง วิชาการในรายวิชาที่ เรียน และในสาขาครุ ศาสตร์	3. มีความใฝ่รู้ สามารถ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่ หลากหลายได้อย่าง ถูกต้อง เพื่อการนำไปสู่ การสร้างสรรค์นวัตกรรม	3. สามารถปรับตัวให้ เข้ากับสถานการณ์ และ วัฒนธรรมองค์กร	3. ใช้ภาษาอังกฤษในการ สื่อสารและค้นคว้าข้อมูลเพื่อ จัดทำรายงานและการนำเสนอ ได้	3. แสดงความเชี่ยวชาญใน การ บูรณาการการจัดการ เรียนรู้ในสาขาวิชา/วิชาเอก การศึกษาปฐมวัย หรือ ปฐมวัยศึกษาอย่างมีอาชีพ
4. แสดงออกถึงความ เคารพสิทธิและความ คิดเห็นของผู้อื่น	4. ใช้ความรู้รอบรู้ใน ศาสตร์ต่างๆ ที่เรียน ไปประยุกต์กับการ ดำรงชีวิตประจำวัน			4. สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการ เก็บ รวบรวม สืบค้น และนำเสนอ ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์	
5. แสดงความคิดเห็น หรือพฤติกรรมการณ์มีจิต สาธารณะ					

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้รายวิชา

• รับผิดชอบหลัก

○ รับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรมจริยธรรม					ความรู้				ทักษะทาง ปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบต่อ			ทักษะในการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ				ทักษะการจัดการเรียนรู้		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3
กลุ่มภาษาอังกฤษ	•	•		○	○			•	•		•	•	○	•				•				
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	•	○	•	○	•	○	•	•				○	•	•	○		○		○			
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน	•	•		○			•	•		•	•		○	•		•				•	•	•
กลุ่มวิชาเฉพาะด้านบังคับ	•	•		○			•	•		•	•			•		•				•	•	•
วิชาเฉพาะด้านเลือก	•	•	•	○	○	•		○		•	•	○	○	•	○	•				•	•	•

แบบที่ 2 แบบที่ไม่มีการบูรณาการมาตรฐานผลการเรียนรู้จากรายวิชาต่างๆ กรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะรับมาตรฐานผลการเรียนรู้จากรายวิชาในหมวดวิชาและจากคณะที่เป็นเจ้าของรายวิชาต่างๆ แล้วนำมารวบรวมเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตรโดยไม่มี การปรับปรุงใดๆ ในการเขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ควรเรียงมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านให้ครบถ้วนก่อนว่ามาจากหมวดใดบ้าง เพื่อให้เห็นความซ้ำซ้อน และจะเป็นประโยชน์ต่อการทบทวนมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่เป็นจุดเด่นของบัณฑิตในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป เพื่อให้เห็นจุดเด่นเฉพาะของมาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตร กรณีนี้ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตร (มคอ.2) จะเป็นแบบเดียวกับในรายวิชา (มคอ.3) ตัวอย่างเช่น

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านรวม 6 ด้าน แต่แสดงตัวอย่างเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม ในบางรายวิชา

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
 1. คุณธรรมค้ำจุนโลก เช่น พรหมวิหารธรรม 4 สังคหวัตถุ 4
 2. คุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น จริยธรรมของเวลา สิทธิและความรับผิดชอบของมนุษย์ ความเป็นธรรมระหว่างคนรุ่นปัจจุบันกับคนรุ่นหลัง ความใจกว้าง และความอดทน
 3. คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำที่มีหัวใจประชาธิปไตย และผู้นำที่หลากหลาย
2. หมวดวิชาเฉพาะ
 - 2.1 วิชาชีพครู
 4. คุณธรรม จริยธรรมสำหรับครู เช่น กัลยาณมิตรธรรม 7
 5. จรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพ คือ ครูสภา
 - 2.2 วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
 6. มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูระดับการศึกษาปฐมวัย มีจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและค่านิยมที่พึงประสงค์
 7. ยอมรับในคุณค่าของความแตกต่างหลากหลาย สามารถนำความรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมสำหรับครูระดับการศึกษาปฐมวัยไปใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบวิชาชีพ

แผนที่การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้รายวิชา (ตัวอย่างเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม)

- รับผิดชอบหลัก
- รับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรมจริยธรรม						
	1	2	3	4	5	6	7
1. หมวดศึกษาทั่วไป							
1.1 รายวิชาตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย							
1.1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	•	•	○				
1.2 รายวิชาตามข้อกำหนดของคณะ							
1.2.1 รายวิชาบังคับ							
2719111 วิชาภาษาไทย	○	•	○				
2736210 วิชาสุนทรียะ	○	•	○				
2. หมวดวิชาแกน (วิชาชีพครู)							
2.1 รายวิชาบังคับของคณะ							
2759214 จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา				•	•		
2717302 นวัตกรรมการสอนและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย				•	•		
2716302 การออกแบบและการจัดการเรียนการสอน				•	•		
2.2 วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย							
2717111 วัฒนธรรมและการเล่นในการศึกษาปฐมวัย						•	•
2717221 การศึกษาปฐมวัย						•	•